

În ochiul drept al calului se oglindește marginea orașului. Irisul este tăiat în două, jumătatea de jos este verde, cea de sus e albastră. Stângul cuprinde toată strada cu blocuri înșirate de-o parte și de alta, un bloc cu opt etaje, apoi unul cu patru, și iarăși așa, petice de iarbă egale între ele, un model mărunț care se repetă micșorându-se dinspre marginea ochiului înspre pupilă, nimic la întâmplare. Calul așteaptă pe alea de lângă ultimul turn, înhămat la o căruță goală de forma unui coșciug fără capac. Se aude un geamăt – încinse de soarele de august, scândurile cenușii ale căruței, spălate de ani de ploii și lumină, trosnesc atunci când calul tropotește din copite pe loc, de nerăbdare sau doar ca să alunge muștele de pe crupă ori din genele albe. Roțile scrâșnesc și-o iau un pic înapoi, prea puțin, apoi totul se reazăză în poziția inițială. E un cal sur de talie mică, doar o mârțoagă, dar poate că la începutul zilelor lui a fost argintiu și-a zburdat pe vreun câmp, fără ham și fără potcoave.

În căruța asta se stivuiesc mobilele mari, dulapurile, noptierele, canapeaua, paturile noastre, rînd pe rînd, câte încap, le scot din casă și le așază aici ca pe niște trupuri dezgolite și neajutorate niște necunoscuți cu mâini murdare și voci groase, apoi calul pleacă mânat

de unul dintre ei, un țigan cu mustață afumată care-l trage de hături și-l șfichiuieste cu o biciușcă, făcând ciucurii roșii de la tâmplele animalului să se legene și zăbala să se umple de spumă. După o vreme se întorc, calul rămâne iarăși singur cu căruța sa goală, paște din iarba înaltă de lângă bancă, apoi căruța se umple treptat cu lucruri din ce în ce mai mici, și totul se repetă așa preț de câteva ceasuri, câteva drumuri.

Iar ultimul dintre drumurile astea mă duce pe mine de-aici, de pe băncuța de unde-am privit toată desfășurarea printre genele ude, spunându-le tuturor celor care treceau și întrebau dacă ne mutăm că nu, eu nu mă mut, doar ei pleacă, părinții mei, sora mea, dar eu nu, n-o să plec. Și calul ăsta, nici chiar alb, dar nici negru, mă duce de-aici odată cu ultimele lucruri, lucrșoarele adică, mărunțișurile adunate în pungi și-n cutii, mă duce ca pe pianul de lemn cu balamale fragile, în care-s ascunse sau din care poate-au fost scoase cu precauție bijuteriile cu rubine și hârtiuțele cu însemnări de valoare, mă duce pe stradă, drept și apoi la dreapta, printre blocuri, până la noua noastră casă, doar două străzi mai departe, însă atât de departe, o casă necunoscută, vizitată o singură dată și detestată pe loc, loc străin și loc rău. Iar drumul acesta, care probabil că atunci n-a durat mai mult de zece minute, dar de fapt nu s-a terminat niciodată, e scâldat în lacrimi, neputință și jale, asfaltul e vâlurit și iarba tot mai plecată, iar în urmă rămâne o ușă pentru totdeauna închisă – nicidecum nu voi mai apăsa pe clanța argintie proptindu-mă cu tot trupul în ea, nicidecum nu voi mai apăsa pe soneria roz înălțându-mă pe vârfuri, nicidecum nu voi mai trece pragul acela de lemn, nicidecum nu va mai fi mama la fel de tânără ca în bucătăria aceea, nici bătăliile verbale

purtate de noi patru pe covor nu vor mai avea niciodată aceeași dulceață, deși covorul nostru roșu va rămâne același pentru ani mulți de acum înainte.

În visele mele, drumul nu se sfârșește în fața noii case, ca atunci, ci continuă, revenind ani de-a rândul așa, în nopți cleioase de dor, mereu cu neputință și jale, printre blocuri necunoscute și apoi pe alei, mai departe, prin pâlcul de mesteceni și mai ales în josul pantei pe care au urcat-o părinții mei când au venit prima oară aici; sosirea lor plină de speranțe este plecarea mea de coșmar, o coborâre nesfârșită, împotmolită în câlți de durere, dar imposibil de oprit, cu soarele bătând puternic din față în timp ce stau zdruncinată în căruța trasă de-un cal slab și obosit, o plecare continuă, o continuă despărțire. În față e o margine mereu necunoscută a lumii, sunt șinele trenurilor și râul, un sfârșit de poveste, iar în spate e casa pierdută, e raiul meu și e vârsta mea de animal sălbatic, liber și blând care nu vrea să fie luat de acolo – aș urla, aș scuipa și-aș mușca, dar tot degeaba ar fi –, un vis recurent din care mă trezesc sufocată, chiar și peste decenii. Nimic, nimic din ce va urma nu se va compara cu primii cinci-șase ani, anii mei de sălbăție și de jad, când zburdam pe un câmp, nici chiar albă, dar nici neagră, fără ham și fără potcoave.

Un dor neclar.

Acolo a apărut pentru prima dată. Mi-aș putea imagina ziua. Ar putea fi una dintre ultimele zile de vară, doar o insinuare a toamnei în frunzele salciei care se zăresc când stai întins în patul din camera nouă. Încăpere îngustă și lungă, la etajul întâi, cu fereastră dând spre banca de la scară, de unde se înalță voci străine,

de adulți și copii, cu un accent parcă necunoscut. Camera e zugrăvită în verde, iar modelul care se repetă, trasat de mama cu rola înmuiată în aurolac, amintește de-un câine și devine un câine. Un dreptunghi pe post de corp și-un cerc pe post de cap, ambele din linii groase cât degetul. Câinii, de mărimi diferite. Privirea sare de la un câine la altul, câine mare, câine mare, câine mic, câine mare, urcând de la nivelul patului, un pic în zig-zag, până spre dunga maronie care delimitează peretele de tavan, unde câinii se încălesc și dispar, apoi revine jos, la marginea patului, și-o ia de la capăt, pe banda alăturată, un pic decalată, iar acolo unde drumul unei role s-a suprapus cu un altul câinii fie au capetele suspendate sau îndesate în corp, fie au două capete sau nici unul. Nici când nu voi cunoaște alt perete mai bine. Mare, mare, mic, mare. Vocea Soranei se împletește cu vocile copiilor de afară. Mama coase ceva în sufragerie, purtând pe arătătorul stâng coiful de luptă al unui degetar argintiu, în timp ce dreptul îl atacă fără încetare cu acul. Tata e la muzeu, scrie cu litere înclinare de tuș pe eticheta albă a unui exponat proaspăt sosit de la restauratori, vreun inel ca un vierme cu gură albastră, vreun ciob de oală roșcat cu spirale de ceață. Eu stau și privesc desenul din perete o zi și încă o zi și încă o zi, ceasurile cu rubine oftează.

Lumea s-a lărgit dintr-odată, iar eu nu-mi mai găsesc locul în ea.

Când mă gândesc la anii aceia, e dor în tot ce mă ține pe loc, dar și în ce mă mână dintr-o parte în alta. E dor în drumul spre școală – nu școala aflată chiar în fața blocului nostru, o școală cu profil sportiv, ci școala de lângă vechea noastră casă, unde deja fusese înscrisă Sorana și unde voi fi înscrisă și eu după mutare,

școală considerată bună, aflată pe o stradă cu nume parcă predestinat: Strada Exercițiu, numele trimițând nu la temele noastre, ci la exercițiile Școlii de Tancuri din gura pădurii, din celălalt capăt al străzii.

Cu urme de puf gri de boboc, mă voi strecura pe aleile dintre blocuri dimineața devreme sau seara târziu, vreme de opt ani, fie veselă îndreptându-mă în zori spre zona care permanent avea să miroasă a casă și-a margine verde, fie speriată întorcându-mă după lăsarea întunericului, în anii când învățam după-amiaza, cu senzația aspră că ies din lumea mea familiară și intru într-una de care nu reușesc nicicum să mă apropiu. Iarna, când se întunecă de la cinci, după ce toți colegii se risipesc pe acolo, prin zona cea veche, eu îmi continui drumul spre casă, singură, cu gluga paltonului cărămiziu trasă bine pe cap, peste pletele răsucite și ascunse, și mergând și-un pic cocoșată, spre autourâțire; aflasem ce însemnau țipetele de ajutor care se auzeau uneori noaptea din stradă și semnificația vagă a aceluia „și-a bătut joc de ea“ spus cu voce joasă sub salcie.

Aici aveam să învăț eu ce înseamnă străin. Mama părea să se simtă destul de în largul ei – poate că își dusesese deja toate bățăliile care trebuiau duse, afirmase cam tot ce trebuia afirmat, iar acum, mai liniștită, cu coama castanie retezată și cu capul încadrat de bucle de heruvim, cu inelul pus bine deoparte, în inima de lemn, spre a mai fi scos rareori, cosea rochii pentru ea și pentru noi, gătea cu pasiune fredonând cântecelele ei nemțești și își alinta soțul strigându-l „domnul Conte“, iar unul dintre puținele lucruri care mai aminteau de aerul ei regal era faptul că nu se spetea inutil cu curățenia și afirma adesea nu numai lipsa de eleganță a femeilor cu cârpa în mână, ci și importanța unei oarecare

neglijențe naturale, cu iz nobiliar, strecurând din când în când și vreun proverb german, cum ar fi acela că omul trebuie să înghită șapte linguri de praf sau mizerie pe an ca să fie cu adevărat sănătos.

Domnul Conte își făcea apariția seara, ieșea din costum și se înfășura într-un halat vișiniu cu manșete matlasate de mătase, asortate cu nestematele ascunse sub capacul de lemn, și, scoțând la iveală niște degete cu încheieturi delicate și unghii de cuarț, așeza piesele de șah pe o tablă și juca partide nesfârșite cu un partener imaginar. Avea aerul unui scamator care știe tot ce mișcă pe lume, însă nu spune aproape nimic, vorbea rar și cu tâlc, zâmbea tăinuind ceea ce doar el știa că tăinuiește, iar eu stăteam în fotoliul pereche cu-al lui, dincolo de o măsuță ovală plină de fel și fel de nimicuri, cutii cu insecte de plastic, plute, ace, piese de șah din materiale și de mărimi diferite, reviste de istorie și de pescuit, ziare, două-trei scrumiere pline sau abia golite, pachete de țigări mentolate Zefir, cioturi de creion, gume, hârtii, și pozam într-un paj cu șosete trei sferturi căruia, în baza unui decret semnat la amurg, i se încredința legătura de chei către pivnițele palatului și care, conform definiției din dicționarul gros al limbii române aflat mereu la îndemână, învăța meșteșugul armelor și deprindea manierele de la curte.

Abia aici avea să vină rândul tatei să se distingă de restul lumii. Ne mutaserăm, într-adevăr, într-un loc mai rău decât primul. Nasul meu de copil tăvălit prin ierburi intuiuse perfect. Da, aveam o cameră în plus și stăteam la un etaj superior – ceea ce mie, oricum, nu mi se părea un avantaj –, însă locatarii erau din altă lume decât cei din primul bloc, pe care, în ciuda eredității lor destul de-ncărcate cu preșuri și carpete din satele părintești,